

DEDEGÖL DAĞI KUVATERNER BUZULLAŞMASI VE PALEOİKLİM KOŞULLARININ KOZMOJENİK YÜZEY YAŞLANDIRMASIYLA BELİRLENMESİ: ÖN SONUÇLAR

Oğuzhan Köse^a, M. Akif Sarıkaya^a, Attila Çiner^a, Ömer L. Şen^a, Adem Candaş^a

^a*İstanbul Teknik Üniversitesi, Avrasya Yerbilimleri Enstitüsü, Maslak 34469, Turkey*

(koseogu@itu.edu.tr)

ÖZ

Son yıllarda Türkiye’de yapılan buzul araştırmalarına ve geçmiş buzul tarihlendirmelerine bakıldığında, Türkiye’nin Geç Pleyistosen ve kısmen de Holosen’de önemli buzullaşma evreleri geçirdiği görülmektedir. Batı Toroslar’da yer alan Dedegöl Dağları’nda da Son Buzul Maksimumu’na (Last Glacial Maximum, LGM) ait buzulların varlığı daha önceki çalışmalar tarafından gösterilmiştir. Ancak dağın kuzeyinde yer alan önemli buzul vadilerindeki çökellere ait bir yaş verisi yoktur. Bu çalışmada Dedegöl Dağı buzul jeomorfolojisine ait özellikler incelenmiş ve kozmojenik 36Cl yüzey yaşlandırmasına yönelik araziden alınan örnekler sunulmuştur.

Buzullar ve iklim arasında doğrudan bir ilişki vardır. Güncel buzullar iklim değişikliğine çok hızlı tepki verirler. Bu yüzden bir bölgede geçmiş buzul dönemlerine ait kayıtların incelenmesi, o bölgenin paleoiklim özelliklerinin belirlenmesini sağlayacaktır. Bu amaçla, Batı Toroslar kuşağında, Beyşehir Gölü’nün 15 km batısında yer alan Dedegöl Dağı (2992 m)’na ait geçmiş buzulların, kozmojenik 36Cl yüzey yaşlandırma yöntemiyle tarihlendirilmesi yapılmaktadır. Ayrıca bu çalışmada buzulları oluşturan iklim şartlarının belirlenmesi ve elde edilen sonuçlara dayanarak paleoiklimsel bir sentezin ortaya konulması hedeflenmiştir. Bu doğrultuda Dedegöl Dağı’nın kuzeye bakan Sayacak ve Kisbe Vadileri ile doğuya bakan Karagöl Vadisi’nde buzul aşınım ve birikim şekilleri haritalanmış ve yaşlandırma yapılacak morenler tespit edilmiştir. Çalışma bölgesinden ilk olarak toplam 20 adet örnek alınmıştır. Bu örneklerin analiz işlemleri devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dedegöl Dağları, moren, kozmojenik yüzey yaş tayini, buzul, paleoiklim

Bu çalışma TÜBİTAK #114Y548 projesi kapsamında desteklenmektedir.

QUATERNARY GLACIATION AND PALEOCLIMATE OF THE DEDEGÖL MOUNTAIN USING COSMOGENIC SURFACE EXPOSURE DATING: PRELIMINARY RESULTS

Oğuzhan Köse^a, M. Akif Sarıkaya^a, Attila Çiner^a, Ömer L. Şen^a, Adem Candaş^a

^aIstanbul Technical University, Eurasia Institute of Earth Sciences, Maslak 34469, Turkey

(koseogu@itu.edu.tr)

ABSTRACT

In recent years, the knowledge of Turkey's, glacial and paleoglaciers were improved by several studies. They suggest major glacial advances in Late Pleistocene and partly Holocene. Previous studies also reported that there were Last Glacial Maximum (LGM) extend of glaciers on the Dedegöl Mountain, located on the western Taurus mountain range. However, there is no surface exposure dating of glacial deposits on the north facing glacial valleys. In this study, the glacial geomorphology of Dedegöl Mountain was investigated and the rock samples obtained from the field for cosmogenic ³⁶Cl surface dating were presented.

There is a strong relationship between glaciers and climate. Glaciers quickly respond to any climatic changes. Thus, investigation of paleoglacial records in a region will provide a better understanding of paleoclimatic characteristics of that region. For this purpose, we focus on remnants of Quaternary glaciations on the Dedegöl Mountain (2992 m), located 15 km west of Beyşehir Lake. We used cosmogenic ³⁶Cl dating method to constrain the ages of glaciations., We also aimed to determine the paleoclimatic conditions which forms glaciers and to make a paleoclimate synthesis of the Dedegöl Mountains and surrounding regions based on the results obtained. Glacial geomorphology of the northern (Sayacak and Kisbe) and eastern valleys (Karagöl) of Dedegöl Mountains were mapped. We collected 20 samples in total from the moraine crests to assess the timing of paleoglaciers. The analytical processes of our samples are still in progress.

Keywords: *Dedegöl Mountain, moraine, cosmogenic surface dating, glacier, paleoclimate*

This work is supported by TÜBİTAK project 114Y548.